

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegraful este de două ori pe săptămână: Mercuri și Sâmbătă. — Prenumerarea se face în Sibiu la expeditorii foiei; pe afară la C. R. poște, cu bani gata, prin scrisori francate, adresate către expeditorii.

N^{ro} 50. ANUL I.

Sibiu 27. Iunie 1853.

Pretul prenumerării pentru Sibiu este pe an 7. fl. m. c.; iar pe o jumătate de an 3. fl. 30. cr. — Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarhia pe un an 8. fl. iar pe o jumătate de an 4. fl. — Inseratele se plătesc cu 4. cr. șirul cu slove mici.

Pag. | 231

Depeșe Telegrafice.

L o n d o n 1 Iuliu c. n. Amendamentul Lordului Stanlei pentru bilul Indiei l'a lepădatu cauza de giosu. Majoritatea ministeriale a avutu 182 voturi.

H a n o v e r a 1 Iuliu. Camera a doă e disolvată, întâia amănată.

Turcia luată din privința militară.

Nici o Capitale în totă lumea nu joca pentru țera, a carei centru este ea, o rolă atât de ponderoasă, ca Parisul pentru Franța. Nu este dară mirare, decă gazetele din Parisu fiindu nemizlocitu influințiate de mișcarea puterniciei Capitali, 'și privescu părere lorū ca simțimentulū întregi Franței. La acēsta aū ele încātva și dreptū, căci nu numai guberniulū, dară ciarū și fiecare partidă 'șia alesu Parisul de centru. De aci poțe ori cine pricepe, pentru ce unele gazete mari politice aū căzutū în greșela aceea, de a judeca după mișcarea, care se arată în Constantinople în privința conflictulū cu Rusia, întręga stare a Turciei.

Constantinoplea prelāngă totă estinderea sea cea grozavă și pre lāngă împoporațiunea cea mare, este numai o parte de totū mică a Turciei, și influința ei morale și materiale se prețiuiește mai susū de cātū ce se cuvine din partea gazetelorū, deși a treia parte din milionulū și ziumătate de Oamenī, cari se mai află în Turcia europēnă, locuește în Constantinople, și se silește a influința cātū se poțe mai multū asupra celorū patru milione de coreligionari, cari se află în țera. În tote gazetele nu se află decātū mai totū corespunđițe din Constantinople, și corespunđiței se parū a mesura totă țera după capitale, întocma precum judecă Franțozii orientale după poesiele lui Lamartine. Astfelū judecă ei valorea armatei turcești după cea a corpulū de gardă din Constantinople, și mărimea pregătirii lorū de bătăia în totă țera după activitatea, ce o vedū în arsenalulū din Capitale.

Cine socotește, că încontra unū vrășmașiū, cum e Rusia, e de ajunsū voia cea bună, însuflețirea și porunca, acela se înșelă. Încontra unū vrășmașiū ca acesta se cerū armate bine organizate, și aceste sântū cu potința numai înstate pe piciorū europēnū, o astfelū de organizare a armatei cere o circumspecțiune, o rutină din partea ampliațilorū, o cunoștința a izvórelorū țerei, pe care în Turcia cu bună sēmă nu o veī afla. Ca să ne convingemū despre acestū adevērū nu e alta de lipsă, decātū ca să aruncāmū o privire asupra Prusiei în a. 1813, cândū s'a ridicatū asupra lui Napoleone. Prusia a fostū atunci cu totulū în altă stare, decātū astăzi Turcia, a avutu o administrare fōrte bună, o cultură înaintată, și unū numerū mare de soldați aleși și cercați prin

bătăi. Și totuși a fost de lipsă o putere adevărată eroică, spre a pune în lucrare planul lui Șarnhorst croit încă din a. 1808, adică punerea în picioare a unei armate puternice încontra lui Napoleone.

Maî toți corespunzătorii ziurnalistici din Constantinopole împărtășesc despre puterea armată a Turciei niște date, care nici decum nu se potrivesc cu esperința, ce ne am'agronisit'o prin bățiile statelor civilisate. Gazeta națională din Berlin zice, că rezultatul resbelului, celui din urmă între Muscali și între Turci a fost numai o întâmplare orbă și acesta o zice pentru aceea, căci Rușii, cându au ajuns în Adrianopole, au fost într'o stare de totu ticălosă. Maî bine aru fi nimerit'o, de aru fi zis, cătu de slabu trebuie să fie unu stat, cărui'i impune și o armată așa de ticălosă.

Adevăratu, că resbelu e adese ori unu focu, alu cărui sfârșitu atărnă une ori dela o întâmplare orbă, însă n'a fost așa în campania din urmă ruso-turcesă. După legea firască trebuie să scază puterea celui ce atacă în mesura, în care el merge totu maî nainte, și totu maî multu se depărtă de izvórele sele, érá dincontra puterea apărătorului trebuie să se mărescă totu maî multu, de ce se apropie maî tare de izvórele sele. Însă în campania din a. 1828 și 1829 nu s'a întâmplatu acesta, ci din contra puterea turcesă totu maî multu scăde, de ce se apropia maî tare de izvórele sele, și în fine, cându s'a înceiatu pacea, se risipise armata turcesă cu totul, și tocma acesta împregiurare arată totalea nepotința a împărăției turcești.

Campania pomenită este o dovadă atât de învederată despre totalea slăbițiune a Turciei, și acesta slăbițiune e așa de nefirască, încatu trebuie să zicem că ea este urmarea elementului turcescu, și că e ne'ncungiurată, până cându va domni acestu elementu. Décă Austria nu va deriva resbelu pe țermurii stângi ai Dunărei, atunci nu va fi altă putere în stare de a împiedeca căderea împărăției turcești — față cu voia Țarului. Însă ce va fi atunci? Acesta este alta întrebare, la care noi nu cutezăm a răspunde. Ea se ține de sfera spiritelor eminate.

Monarhia Austriacă Transilvania.

S i b i i u 25 Iuniu. Dela o mână prietenescă ne veni Proclamațiunea, ce a slobozitu Generalele adjutante alu Maiestății Sele Împăratului tuturor Rușilor Principele Gorceacof către locuitorii Moldaviei și ai Valahiei, la întrarea sea în Principate în 20 Iuniu. Pe care ne grăbim a o împărtași publiculu român, ca unu, ce se póte multu interesa în privința acesta, ea sună așa:

P R O C L A M A Ț I E .

Lăcuiitorilor Moldaviei și ai Valahiei.

M a i e s t a t e a S a Împăratul Augustul meu stăpân, 'mă a poruncit a ocupa pământul vostru cu corpul de armie a căria comandă a bine voit a'm încredința.

Nu venim în mijlocul vostru nici cu gând de a ne întinde cu stăpânirea, nici cu scop de a prescimba așezămintele după care vă oblăduiți, și poziția politică pe care v'a cezășuit'o tractatele so emnele.

Vremelniceasca ocupație ce sânt însărcinat a face Prințipatelor, n'are altă țintire de cât aceea a unei deadreptul și energică ocrotire în împregiurări neprevăzute și grele, în care guvernul Otoman, nebăgând în seamă număroasele dovezi ale unei adevărate alianțe, pe care Curtea Imperială n'a încetat a'i da de la înceerea tractatului de la Andrianopol, răspunde la propunerile noastre cele mai drepte prin refuzuri, la sfaturile noastre cele mai neinteresate prin cea mai atingătoare neîncredere.

Cu a Sa îndelungă răbdare, cu a Sa statornică dorință de a păstra pacea în Orient, precum și în Europa, **Împăratul** se va feri de un rășboiū ofensiv împotriva Turciei, pe câtă vreme dignitatea și interesele Imperiului Său îl vor ierta.

Iar în zioa în care Maestătea Sa va dobândi satisfacția, ce i se cuvine, și cezășurile ce este în drept a cere pentru viitor, Oștirile Sale se vor retrage în hotarale Rosiei.

Lăcuiitori ai Moldaviei și ai Valahiei! Asemenea împlinesc o poruncă a Maestății Sale Imperiale, declarându-vă că venirea Oștirilor Sale în țara voastră, nu vă va impune mică sarcină, nici contribuții noă; că proviziile de hrană se vor plăti din casele noastre ostășești la vreme cuvenită, și după prețuri ce se vor hotărâ maidinainte în înțelegere cu oblăduirile voastre.

Priviți viitoriul vostru fără grijă; Urmați cu bună încredere ale voastre lucrări plugărești, și speculații de negoț. Supuneți-vă la legiurile care vă acărmuesc, și la autoritățile așezate, căci prin credincioasa îndeplinire a acestor îndatoriri, veți câștiga cele mai bune drepturi de a vă împărtăși de generoasa îngrijire, și de puternica ocrotire a Maestății Sale **Împăratului**.
20 Iunie 1853 (iscălitū) Generale adiotant al Maestății Sale **Împăratului** tuturor Rosiilor. Prințul **Gorceacof**.

Sibiū 26 Iuniu. Asupra înștiințărilor, ce le făcurămū în Nr. trecutū alū „Telegrafului Romanū“ în privința întrărei Rușilorū în principate și că pórta se va vedé silită să privéscă evinementulū acesta de casū de resbelū, are O. D. P. următóriele multū însemnătórie cuvinte: Aicea își stău înprotivă dóe fapte, care speranțelorū, ce le amū avutū cu încredere la moderațiunea cabinetelorū europene necurmatū, daū o lovitură simțitóriă. Décă citimū umilitele cuvinte, cu care încungiură „Ziurnalele de Constantinopole“ deciarățiunea porții, decă auzimū, că refuzarea ultimatului s'a făcutū în cea mai cruțătóriă și curtenósă formă, atunci trebuie să ne zicemū: decă o stăpănire recunoște fără nici o reținere a sea pusețiune mai cinuitóriă, și totuși deciară, că se va apăra, atunci aceea de pe urmă nu s'arū fi făcutū, decă nu arū calcula la cutare șanțe.

Și acésta este, ce face lucrulū cu prepusū. Până acuma s'a cugetatū, că decă vorū ocupa rușii principatele danubiane, atunci vorū intra și turcii în ele, pentrucă în poterea tractatelorū aū ei acestū dreptū comunū cu Rusia. Aci a fostū iarășī témă, cumcă la întemplantarea unei astfeliū de ocupațiune comună, fanatismulū vrășmășeștilorū oștiriū ușiorū va veni la vreunū conflictū. Căci însă pórta tocmai trecerea Prutului vré să o ea dreptū casū de resbelū, este o nóă versiune, și decă asemănămū cu ea limba resbelică, care o enuncie și cele mai moderate gazete ale Angliei în zilele din urmă, atunci ne facemū aplecați a gândi, că Anglia se căiește de sentința sea, că ea adecă nu va privi ocuparea principatelorū danubiane de unū casū de resbelū, și pentru aceea a sfătuitū Lordulū Recliffe pe cabinetulū turcescū, să facă acésta din partea sea.

De și în Nr. trecut al Telegrafului român împărtășim cele de căpeteniă pasage ale ultimatisimului principelui Mencicof, totuși fiind că despre el s'au redicat iarăși tot felul de păreri, noi îl împărtășim cititorilor noștri și în trecutul întreg așa precum s'a trimis porții, ca citindul după cuviință să și facă și ei opiniune cuviințoasă.

Ultimatisimul Rusiei.

Acest document istoric, pe care îl reproduc astăzi mai toți ziurnaliștii, este scris în forma unei epistole către Reșidul Pașii și cuprinde următoarele: Petropole, 19/31 Mai 1853.

Domnule meu! Împăratul, strălucitul meu domnitor tocmai acum fu înștiințat, cumcă trimis se a trebuit să părăsiască Constantinopolea, în urmarea peremtoarei recusațiunii a porții de a lua asuprași, față cu împărăteasca curte a Rusiei, o mică îndetorie, care ar fi în stare a liniști despre cugetele apărătoare ale guvernului otoman în privința cultului și a bisericii ortodoxe din Turcia.

După o deșartă petrecere de trei luni, după ce atât prin graiul cât și în scris s'a încercat tot ce a putut inspira adevărul, bunăvoința și aplecarea spre împăciuire; după ce el în urmă s'a ostenit îndesertul a cruța toți scrupulii Porții, prin modifițiunile succesive, la care el se învoi după sunetul și forma garanțiilor, pe care avea el să le ceară, principele Mencicof a trebuit să se resolve, pe care rezoluțiune împăratul a aflat-o cu părere de reu, însă Maiestatea Sa n'a putut să nu o în c u v i i ț e z ă p e d e p l i n ă. Escelenția vóstră sânteiți cu mult mai petrunzetori, de cât să nu prevedeți urmările din întreprinderea relațiilor noastre cu guvernul Înălțimei sele.

Escelenția vóstră sânteiți cu mult mai aplecați la adevăratele și perdurabilele interese ale suveranului și guvernului dvóstră de cât ca, prevezându evinemintele, ce s'ar poté ivi și a căroră respunzetate cade numai asupra acelora, cari le au provocat, să nu simțiți o profundă părere de reu.

Îndreptându eu așa dar' scirsórea acésta către Escelenția vóstră, cu gonesc altul scop, decât, până ce este încă cu potință, a te pune în stare, ca să faci suveranului dtale o slujbă însemnătóriă. Subpune așa dară încă odată la cunoștința înălțimei sele adevărata stare a lucrurilor, cumpătul și dreptatea cererilor Rusiei, marea vătămăre, ce s'a făcut Împăratului, când cugetelor lui, ce au fost totdeauna așa de prietenești și mărinimóse, i se opune într'una o neîncredere fără cuvânt și o recusațiune fără desvinuire.

Demnitatea Maiestății sele, interesele imperiului se, glasul conștiinței sele nu iartă, ca să se mulțumescă cu o asemenea tractare drept respălată pentru cugetele, ce le a avut totdeauna pentru Turcia și dorește a le mai avé. Dreptu aceea ea este silită a cere o satisfăcțiune pentru acésta și a protesta în contra renoirei acelora pe viitorul.

Peste câteva săptămâne trupele vor primi poruncă a trece peste limiții imperiului, nu spre a începe resboiul, pe care Maiestatea Sa nu l'ar porta bucuros în contra unui suveran, pe care ia plăcut a l'ă privi totdeauna ca pe un aliat sincer, ci spre a avea amănă garanție materială până la aceea clipită, când guvernul otoman readus la privințe mai drepte, va da Rusiei acele garanție morală, pe care aceea de doi ani îndesertul lea cerut.

Adumbrământul de potă, pe care pricipele Mencicof ți la dată amână se află încă în mânele dtele; grăbițivă Escelenția vóstră, după ce'ți primi învoirea înălțimeii sele a sultanului, a subscris aceea notă fără scimbare, și câtă va fi cu potință mai curândă a o trimite ambasadorelui nostru la Odesa, unde se va mai afla elu. Eū dorescū prea multū, ca svatulū, care'lū împărtășescū eū Escelenției vóstre în acestū momentū decisivū, cu încrederea, ce o amū în izcusința și patriotismulū dtele, să fie respectatū de către dta precum și de către colegiī dtele în divanū, și ca elū, în interesulū pazei, pe care și noī dorimū a o susținé, să se urmeză fără întârziere și reținere.

Primiți Escel. Vóstră ș. ce. l. (subscrisū) Neselrode.

Acestū ultimatisimū, după cum arătarămū în numărulū trecutū, a fostū lăpădatū de către Turcia prin o scrisóre îndreptată, cum zice ziurnalele de Constantinopole, către curtea dela Petropole, în care pórtă arată cu cele mai împăciuitoire și seriose cuvinte, cuncă vaza, dreptulū și suverana eī neatárnare nu o eartă, ca să împliniască repețitele cereri ale curței din Petropole; în urmă pórtă atinge și aceea, cumcă în întâmplarea cândū Rusia arū trece cu oștirile sele peste Prutū, ea se va vedé silită a privi în această împregiurare o deciarățiune de resboiū. — Póte că această espresiune a înduplecatū pe Balabine, secretariulū misiunei rusești a lua cu sine tóte artiele din arhivele rusești și a le duce la Odesa. — Totū acelū ziurnale alū guvernului turcescū pune mai încolo în articolulū seū mare temeii pe cunoscuta soliditate de caractere, pe circumspectiunea împeratului Nicolaū și pe dorința lui, ce a arătatū până acum, pentru pestrarea pazei și a ordinei legalī în tótă Europa, asemenea și pe conlucrarea tuturorū poterilorū celorū mari din Europa, care nișicū dorescū mai tare, de câtū ca săse pună odată capetū la o stare precariă, care depinde o influință atâtū de rea asupra comerciului și a industriei nu numai în Turcia, ci în tótă Europa, și care și până acum a causatū daună însemnătorie în tótă privința. Nu este statū în Europa, care în împregiurările de față să nu doréscă păstrarea ecilibrului în Europa, propășirea cultuirei și a civilisațiunei în Turcia și îmbunătățirea sortiī pentru toți locuitoriī eī fără osebite de religiune și naționalitate, însă ca să se póta mizoloci unele ca aceste, trebuie să se reîntoarcă pazea, liniștea și împrumuta încredere în inimele tuturorū, politica trebuie să fie neamenințată, unanimitatea cabinetelorū trebuie să țintească numai la propășirea soțietățilorū și noriī, ce amenință cu dărăpănarea referințelorū, ce aū custatū între aceste doue curți, să se înlătureză fără cea mai mică întârziere, însă nu cu umilirea unei seū altei din ceste doue poteri împricinate.

S'a totū așteptatū ca Monitorele franțozescū să'și dé părerea asupra notei contelui Neselrode, elū însă păzindū o adăncă tăcere în privința acésta, a tipăritū în fruntea sea articolulū, ce a eșitū asupra notei acéstei în gazeta englezescă, care stă subt influința cainetului franțozescū „Morning Post,, și de aceea se vede că monitorele este totū de aceea părere. Articolulū acesta sună așia: Despre ținerea Rusiei domnește în Anglia numai o opiniune, și acésta opiniune are rostulū seū în moțiunea, ce o va aduce Lordulū Clanricarde în joia viitóriă înaintea casei de susū. Acésta moțiune va ținti într'acolo a vota o adresă către regina, a cărei cuprinsū arū fi „cumcă stăpânirea rusescă a arătatū o politică, și a apucatū mesure, ce periclitéză independința și întregimea imperiului turcescū.“ În adresă se va securisa Maiestatea Sea, că ea póte cu încredere privi la zelulū și subpunerea casei lorzilorū, decă se va lucra despre aceea, să se dee stăpânirei o

cordiale asistență, ca să se susțină credința despre tractate, „la care Anglia a luat parte, și să se păstreze așezămintele politice și teritoriale, pe care se bazează pacea Europei, securitatea negoțiului și independința națională a veciului nostru aliat.“ În aceste vorbe sânt cuprinse privințele și simțimintele întregii țeri, și nu pôte fi îndoială că și stăpânirea se învoiește cu ele. Ea a și lucrat cu vărtoșiă trimițind flota în dardanele, acesta flotă va face să triumfesă drépta politică englezescă a bărbaților de stat, cari șed în consiliul țerei. Despre asistența Franței nu pôte fi îndoială, și ar veni acuma, ce ar vré, noi totuși vom căuta, ca bunul drept, mulțamită aliatei pășiri a ambelor poteri mari apusene, să câștige supremația.

Austria. Maiestatea Sea ce. r. apostolică s'a îndurat cu prégrățioasă hotărâre din 21 Iun. c. n. a desființa normele, ce esista până acuma asupra caarențelor de léfă militari, și în locul lor a rânduit alte dispusețiuni. Drept aceea tacsele de concediă, și de rescripte, ce se plăteu până acuma de către ce. r. ofițeri, vor înceta cu totul. În locul lor vor intra la casuri de înaintări tacsele de servițiu, care se vor mesura cu o treime a mărimeii fieștecărei lefi de pace, și după legile universală de tacsă din anul 1840 se vor plăti în 12 asemenea rate. Lefile până la 300 fl. pe an sânt libere de tacsă, și așa tacsă de servițiu vine a se plăti la ocuparea măi dintăi a vreunui post, numai dela aceea sumă după mesura, ce s'a arătat în punctul ală doilé, cu care léfa câștigată întrece suma de 300 fl. Pentru titule, care sânt sistematicește legate cu o gustare liberă de tacsă séu subpuse tacseii, nu se va măi plăti tacsă de caracter. Tacsă de caracter se va plăti numai pentru concesiunea titulelor de onóre, și se va redica după următoriele măi restrinse sume, și adecă pentru titulă de Locuțiinte primariu 20 fl, pentru titulă de Căpitanu 30 fl, pentru titulă de Maioru 40 fl, de vice-colonel 50 fl, de colonel 100 fl, de generale Maioru 150 fl, de Mareșal campestre locuțiitori 200 fl, de generali de artileriă séu de cavaleriă cu 500 fl. — Cu aceste înalte dispusețiuni însă nu sânt înceiate meliorățiunile în privința administrativă și finanțariă. Maiestatea Sea ce. r. apostolică a orânduit așezarea unei comisiuni organisetorie. Sistema nóă de pensiune să fie și lucrată.

Întămplări de zile.

Judecătoria marțială din Peșta a osândit pe Blanca contesa Teleci, pe Clara Lóvei gubernante, și pe Elisabeta Erdeli fată de casă la contesa, pe cele dœe dintăi pentru lesa Maiestate pe 10 ani la fortăreță, iară celei de pre urmă s'a socotit cercetarea de 13 lune drept pedepsă. Acesta osândă a căpatat în 19 Iun. întărirea sea cu aceea modifițaune că și lor s'a socotit numai încisórea pe timpul cercetării drept pedepsă.

În tipografia statului a eșit cartea „Vecia Italiă slavică“ a făimosului Prof. Colar, în care arată că între popórele străveci ale Italiei au fost și slavii mulți.

Iarăși vinu dintóte părțile știri despre vifore cumplite și despre rupturi de nour, care cășunară multe daune.

În duminica trecută a sărit în otelul Daum în Viena un grec ceva smintit la minte din ală treilă catu de pe feréstră, și a remas de loc mortu.

Beiul dela Tunisă a pus o parte din trupele sele spre dispusețiunea Sultanului la întemplantă de s'ar bate cu Rusia.

În Parisă a începută bursa iarăși a fluctua, căci știrea despre resbelă săntă tare lățite.

Se zice că împăratul Rusiei s'ară fi deciarat, că nică ună jota nu va concede măi multă din pretensiunile sele.

În Constantinopole a încetată totă comerciulă, și în casele private se îngriestă omeni de provisiune, ca să nu móră de fómă la întâmplarea unei încideri. Curiri vină se ducă.

Comandorele Escadreă americane a dată Sultanulă în audiență sărbătorescă o notă a congresulă din Vamington, în care se făgădueste porții activă ajutoriă în protiva Rușiloră.

În 27 Iun. c. n. a cercetată Maiestatea Sea Împăratulă scóla dela Tuln.

În Țera romănescă și Moldavia se daă vămile cu arendă pe 5 ani.

În Berlină se vorbește, că fusiunea amănduroră linie burbonice va urma în celă măi scurtă timp, scrisori private din Parisă nu îngăduie asupra acesteă întrebări nică o îndoială.

Precum se aude s'a așternută mi a dóa parte a reformei învățemăntulă în privința universităților Maiestății Sele spre aprobare. —

În Austria săntă 10 universități, și 5 academie de drepturi. Dintre universități 6 săntă îndeplinite, la celelalte lipsescă singulare facultăți. După numerarea de pre urmă aă fostă cercetate aceste institute de 9546 de auzitori. Personalele de învățetură numeră 583 de individe. Dintre auzitori are universitatea Vienei 2416, a Paviei 1620, a Paduei 1560, din Praga 1390, din Lambergă 700, ceilalți săntă împărțiți în Grapă, Insprucă, Olomuți, Cracovia, Peșta. Dintre ei săntă 8420 romano-catolici, 377 greco-catolici, 76 greco-neuniți, 202 protestanți, 7 armeni, și 463 jidovi, după naționalități săntă 2100 germani, 2998 slavi, 329 italieni, 585 Magiari, 65 romăni, și 15 srăini.

În 18 Iuniu a făcută însoțirea din Constantinopole numită Teutonia, internunciulă o serenadă strălucită.

În 28 Iuniu s'a ivită a zecă óră știrea înspăimăntătoriă la bursa din Parisă. „Ruși aă trecută Prutulă“ și strigarea făcu o impresiune ca și aceea a romaniloră „Anibale la pórtă.“

Anglia.

Gazetei dela Berlină „Craiț Țaitung“ se scriu din Londonă subt 23 Iuniu următoarele: Coșută ară fi făgăduită Porții la întâmplarea prorumperiă resbelulă ună corpă de voluntari magiari de 10,000 de bărbați subt comanda lui Clapca. Ce răspunsă i se va fi dată din partea Guberniulă turcescă, încă nu se știe, acésta e însă adeveră, că în zilele cele din urmă s'a vezută Ihazi, secretariulă lui Coșută, mergăndă a dese ori în otelulă ambasadei turcești. Totdeodată s'a vezută din partea lui Coșută năzuința, de a se împăca cu măi mulți generali magiari, cu cari de ună timpă încóce din cauza priuciniiloră sele sta pe picioră reă. Așia a trimisă agitatorele în septemăna din urmă pe ună óreși care Cuniari la Moriță Perțelă și la fostulă Ministru de resbelă Mesaroși, cari petrecă acum în insula Ierseă, și săntă uni dintre cei măi mari protivnici ai lui Coșută. Perțel însă și Mesaroși se zice, că ară fi dată ună răspunsă negativă trimisulă lui Coșută. — Zurnalii democratici din Nev Iork și Vasinvton aducă totdeodată știrea, că împrumutulă faimosulă magiară ară avé trecere bună și ară afla părtinire la tóte clasele societății. În de obște în septemăna din urmă s'a arătată între tóte fracțiunile emigrației o îndoită

mișcare, ce cu deosebire se p^ote zice și despre refugiații franțozești. Cea mai activă parte dintre acestia se află în insula Iersej, de unde totu într'una trimet^u la Franția brușure și pamflete revoluționarie. Asemenea și între refugiații germani se vede o activitate mai mare, decât^u de altădată.

După t^ote aceste știri se naște întrebarea, că ore fiva p^orta atât^u de neînțeleptă, cât^u să primescă ajutoriul^u, ce i s'a făgăduit^u ? Prin ac^osta nu numai, că atărnarea sea dela străini ar^u mări-o prin aceea, că acum s'ar^u face dependinte și dela volnicia unor^u adunăt^ure sc^ose afară din soțietatea omenescă, dară totdeodată ar^u da drept^u altor^u state încecinate, de a trage pe P^ortă la dare de s^emă pentru primirea acestor^u elemente revoluționarie în armata sea, și 'și ar^u înmulți numărul^u inimicor^u seș, cari și așia sânt^u destul^u de puternici.

L o n d o n ^u 28 Iuniu. În ședința de erⁱ întrebă Lordul^u Lindhurst pe Președintele ministeriului, ore vr^e el^u să pună pe masa casei un^u esemplari^u al^u notei, ce s'a publicat^u în ziurnlele de S. Petersburg^u, și a fost^u subscrisă de Neselrode. La care i s'a respuns^u, că ac^osta el^u nu'i p^ote făgădui în momentul^u de față, însă p^ote că în vreo câteva zile se va apleca. — Globe pune mare ponderositate asupra vorbelor^u acestui bărbat^u cu influință mare cum era a mortului^u ducă de Velington. Între altele Globe asigură, că Franția și Anglia sânt^u tocmai așia puternice, ca și unite în hotărările sele, ca să pună intrigelor^u rusești capet^u; (?) Franția nu va rămănea îndărăptul^u Angliei, nici Anglia îndărăptul^u Franției. Ca o dovadă la ac^osta este, că în scurt^u timp^u va cruci o flotă franțozescă în soțietatea celei englezești în marea nordică.

Timesul^u zice: Este fără îndoială tocmai așia de politicos^u cât^u și drept^u lucru, că Sultanul^u subt împregiurările de față, întărește privilegiile creștinilor^u subpuși ai seș; însă nici o concesiune va înpiedeca decursul^u evinementelor^u, se^u va reține creștinătatea în Europa turcescă, fiind^u că ac^osta este mai mare la număr^u, mai înțelept^u, și mai industri^osă, a scimba pușețiunea unui popor^u subpus^u și politicește neîndreptățit^u, cu aceea a unui popor^u asemenea îndreptățit^u, și ore când^u stăpănitori^u. Ce n^oă ne zace la ac^osta întrebare mai tare la inimă, nu este, ca aceste provincie să rămănea pentru totdeuna turcești, ci ca să nu se facă rusești, și pentru aceea, cari caută înaintea restaurarei creștinismului și a civilizațiunei în ac^osta parte a Europei, nu a^u cevași mai de dorit^u, decât ca turciei însuși să ajute spre edificarea imperiului resărit^un^u.

Frantia.

P a r i s ^u 1 Iuliu. Astăzi a^u pătimit^u t^ote artic^ule n^ostre un^u scăzemânt^u ecstraordinari^u. În inimile ómenilor^u a intrat^u frică și nu se știe de ce. Se spune că nota, în carea p^orta cere intervențiunea armat^u a poterilor^u protectice în cas^u de ar^u trece ruși Prutul^u, ar^u fi în originale în mănile imperatului^u Ludovic^u Napoleone. — Monitorele de erⁱ cuprinde un^u articul^u, prin care zice: Admiralele Barone La-Susse, care a comandat^u flota franțozescă naintea dardanelor^u este scos^u din postul^u seș, și pus^u la odihnă. Ac^osta știre a făcut^u o senzațiune cu atât^u mai mare în public^u, cu cât^u des^upre motivul^u, ce a făcut^u ac^osta mesură de lipsă, nu se știa până aci nimica. — Acuma se zice că imperatul^u Franțozilor^u ar^u fi tare năcăjit^u pe el^u, pentru că el^u nu a plecat^u de loc^u către Dardanele, ca să ajungă naintea flotei englezești acolo, ci mai zăbovind^u ici coela a sosit^u cu 24 ore mai târziu decât^u ceea englezescă, și că ac^osta a fost^u,

care a făcutu onóre flotei englezești. — Împeratulă a fostu bare tulburatū la primirea știrea acestei și a provocatū pe consiliulū ministeriale se depună pe neglignentele admirale. În loculū lū este așezatū vice admiralele Hamelinū, unulū din cei maī tinerī vice admiralī, însă energiosū, focosū și tare patrioticū oficerū.

Rusia.

P e t e r s b u r g ū 22 Iun. Glasulū resboinicū a începutū în cele maī de pe urmă zile a se mări multū. Este hotărătū, că refusarea ultimatisinulū va avé de urmare nemizlocitā întrarea Rușilorū în principate. Cvtirariī aū și scrisū liferațiunea de provisiune acolo. Încurgerea flotelorū străine în dardanele va trage după sine nesmintitū trecerea rușilorū peste Dunăre. Se încredințază, că nota de pe urmă, ce a datū înputernicitulū rusescū principele Mencicof în Constantinopole, a fostū scrisă într'o formă maī blândă decât ce i s'a fostū prescisū. Protestele și amenințările ale ambasadorelū englezescū, și franțozescū, așia precum și apropoerea flotei englezești și franțozești nu aū împedecatū, ca D. Balabine să nu dea Porții încă odatā ultimatulū principelū Mencicof. Elū a căpătatū totdeodată poruncă să aștepte unū respunsū necondițiunatū, „da“ seū „ba“ până la 16 Iuniu, — Ce a urmatū știmū.

Montenegro.

În țera acésta mică muntósă este acuma pace și liniște. Trupele turcești s'aū retrasū de pe la granițe, numai ici colea se maī vede câte unū arnautū. Principile se ocupă seriosū cu organizarea țeruței sele, pe care dorește a o apropia de civilisațiunea europénă. În 16 Iuniu s'a întâmplatū o serbătore rădicătoriā de inimī, ce a aflatū consunanțiā în tótă țera. S'a dusū adecă o deputațiune stătătoriā din Austriaci, și Montenegrini la Mănăstirea Padmaini în Dalmația, ca să primescă mōștele vlădicii Daniele ce a fostū îngropate acolo și să le ducă la Cetine. Asupra momentulū redicării mōștelorū se înștiințază în modulū următorū. Mănăstirea este așezată într'unū ținutū pré desfătātū. Serioșii preoți grecești, cātecele lorū de jale, poporulū ce alergă de departe și de aprópe, a datū o icónă, ce se póte vedea numai în acestū îndepărtatū ungiu alū pământulū. Între făcliī aprinse însutite s'a făcutū desgroparea. Pământulū revenosū a stricatū bogatele vesminte ale Mitropolitulū în decursulū timpulū de 150 ani. Ca și pānsa pāianguenulū s'a zdrumicatū remășițele lū cândū le aū scosū la aerū. O bucatā nu s'a pututū pricepe de este de lemnū seū de metalū, se vedé că a fostū partea constitutivă a crucei. Unū mārū găunosū de fildișū, care se vede că a fostū însemnulū mitropolitanū, s'a aflatū în grópă. După sevărșirea cerimoniilorū bisericești, și după ce comisariulū montenegrinū a recunoscutū remășițele aceste de a le mitropolitulū, a făcutū comisiunea austriacă unū protocolū corespunzătorū, ce s'a scrisū în dōe copie. Preoții aū pusū remășițele vecinicitulū într'unū coșciugū acoperitū cu catifea, ce a statū o óră în paraclisū. După acee l'aū luatū Montenegriniī, și l'aū dusū cu litia în țera lorū între pușcătore și săltarea poporulū. Așia se reduseră în patria sea remășițele unū bărbatū, care a făcutū în Montenegro ephā.

Turcia.

S m i r n a 1 Iuniu Trebele Turciei se parū a se încurca pe zi ce merge totū mai tare. Nime se mai îndoeste, cumcă la înțea pușcătură de tunū, va isbuti o resculare a tuturorū creștinilorū din Rumelia, Albania, Macedonia și Tesalia, pe unde poporimea turcescă se află în minoritate. Grecii o vorbescū aceasta pe față; se zice că arū costa o soțietate secretă, care este lătită peste tótă Turcia, și că aceea arū dispune despre sume însemnătorie de banī, ce s'au adunatū prin colecte de pe la mădularii aceleia. Soțietatea aceasta arū avea în planū a se folosi de împregiurarea, cândū guvernulū turcescū va concentra mīliția sea spre a întimpina oștirile rusești peste Dunăre, ca atunci să'și pótă căștiga scopulū fără multă vărsare de sänge.

De și locuitorii creștinii din Turcia sântū petrunși de simțimintele cele nobili, ce le dovedește sultanulū de astăzi cu tótă ocașiunea, totuși ei știū din trista esperinā, că deregătorii cei mari, în a acărurū mână ajungū ordinățiunile acelui pentru punerea în lucrare, sântū lupii cei veci, ruginiți și corupți în simțirile lorū, cariī privescū la creștinii numai ca la niște căni, prin urmare că dela unii ca acestia puținū bine și puținē reforme au să aștepte. Locuitorii creștinii, ce é dreptū, au fôrte puținē arme a mână; însă cu securile, topórele și alte unelte de ale economiei ei totū credū, că vorū fi în stare a face înțeulū atacū, până cândū să pótă pune mână pe arme, ce le așteaptă din Europa.

În Arsenalū la Constantinopole domnește o mare activitate, cu tóte că turcii se află în ramazamū. Între turcii fanatici se află o partidă, carea la vreme de nevoie cugetă a da la o parte pe sultanulū și pe vugernulū de astăzi, zicândū, că acestia prin reformele și toleranța ce au arătat'o către creștinii de legea resăritenā au produsū tótă nenorocirea, ce amenință astăzi Turciei. În loculū sultanulū de astăzi arū dori acei fanatici a pune pe faptele lui, care, după cum credū arū fi multū mai energicū și până acum încă desfășurā multā ură și antipatiā către gauri, pe lângă aceea dă semne despre o crudelitate și tirăniā nepilduită. — Combinândū tóte aceste cu sänge rece, sântemū siliți a crede, că Turciei, de cumva nu se va îndupleca a subscrie nota cabineculū rusescū, la vreme de nevoie i se vorū aprinde focuri, de care ea astăzi póte că nu viséză.

Cu numerulū acesta se înceie abonamentulū pe ziometate de anū. Cariī nu au trimisū banii nu vorū mai primi esemplare, căci pe creditū nu se dau.

Cursulū banilorū la Viena în 4. Iuliū Calend. noū.

Aurulū _____	115 ³ / ₄
Argintulū _____	109 ⁵ / ₈